

Ontdek je talent!

Infobrochure: Naar de 3de graad

Schooljaar 2021 – 2022

Bovenbouw Sint-Gertrudis

Molenbergstraat 25
3400 Landen

011/88 17 55
bovenbouw@kolanden.be

Ons pedagogisch project ...

Bovenbouw Sint-Gertrudis is een school waar ...

wij helpen je talenten te ontdekken!

iedereen een warm hart heeft voor jou!

wij open communiceren met jou!

jij je thuis kan voelen, zeker als je op internaat zit!

iedereen vriendelijk met elkaar omgaat!

Bovenbouw Sint-Gertrudis is een school waar ...

wij helpen je talenten te ontdekken!

Wij halen, in de studierichtingen die we aanbieden, het beste van jou naar boven waardoor je steeds meer zelfstandigheid ontwikkelt.

Wij kiezen er bewust voor om in elke studierichting een zeer goed niveau aan te bieden met het oog op een optimale voorbereiding op je latere studies of de arbeidsmarkt.

Ons leerkrachtenteam is er om je eigen talenten en kwaliteiten te helpen ontdekken.

Wij begeleiden je in je keuze naar de juiste studierichting voor jou want als jij gelukkig bent, dan zijn wij dat ook!

Bovenbouw Sint-Gertrudis is een school waar ...

iedereen een warm hart heeft voor jou!

Wij houden van een gemoedelijke sfeer op school. Iedereen kent iedereen dus loop je niet verloren in de massa. Dat is het grote voordeel van onze school!

Wij houden van een persoonlijke aanpak! Daarom willen we jou, als persoon, leren kennen met jouw persoonlijke rugzak van je leven. Wij willen jou helpen je rugzak te dragen en dus te verlichten!

We zijn een zorgzame school met een goede leerlingenbegeleiding. Wij gaan voor de menselijke en begripvolle aanpak! Verder hebben we oog voor alle leerstoornissen en stellen we, voor de leerlingen die het nodig hebben, een individueel faciliteitenplan op.

Bovenbouw Sint-Gertrudis is een school waar ...

wij open communiceren met jou!

Wij zijn een zeer toegankelijke school. Onze deuren staan steeds open voor jou en je ouders!

Voor alle formele communicatie tussen jou en de directie, tussen jou en de leerkrachten en tussen de school en je ouders, gebruiken we vooral Smartschool.

Wij zijn ook steeds bereid tot een persoonlijk contact zowel formeel als informeel.

Bovenbouw Sint-Gertrudis is een school waar ...

jij je thuis kan voelen, zeker als je op internaat zit!

Iedereen is welkom op onze school!

Wij willen dat elke leerling zich thuis voelt op school, of je nu op internaat zit of niet.

De ervaring leert ons dat leerlingen die zich thuis voelen op school, ook mentaal sterker staan en beter presteren. Wij bieden jou de geborgenheid om jezelf te kunnen zijn en je optimaal te kunnen ontwikkelen op persoonlijk én op schools vlak!

Ook al besef je dit niet maar alle personeelsleden op school zijn dagelijks bezig met jouw welbevinden op school!

Bovenbouw Sint-Gertrudis is een school waar ...

iedereen vriendelijk met elkaar omgaat!

Wij zullen elkaar echt goed leren kennen de komende jaren. Ondertussen groeit er ook respect voor elkaar en voor ieders eigenheid en overtuiging.

Respect vormt het fundament van een goede verstandhouding tussen leerkrachten, leerlingen en ouders. Dus blijven we steeds vriendelijk met elkaar omgaan.

Bovenbouw Sint-Gertrudis is ook een school met een toekomstvisie want ...

wij zijn in volle expansie

wij zijn een innovatieve en moderne school

wij zien de modernisering van het secundair onderwijs als een extra opportuniteit

Bovenbouw Sint-Gertrudis is een school met een toekomstvisie want ...

wij zijn in volle expansie

Elk jaar stijgt ons leerlingenaantal en dat is zeker te wijten aan de kwaliteit van het aangeboden onderwijs en het dynamische team dat zich hiervoor inzet!

Wij blijven renoveren en vooral innoveren waar het nodig is. Zo zijn ons sanitair en de kleedkamers al volledig vernieuwd. De twee refters zijn ondertussen voorzien van compleet nieuw meubilair dat flexibel ingezet kan worden. In september wordt ook een geheel nieuw chemielokaal in gebruik genomen. Hierdoor beschikken we over 3 volledig uitgeruste wetenschapslokalen.

Bovenbouw Sint-Gertrudis is een school met een toekomstvisie want ...

wij zijn een innovatieve en moderne school

Vorig schooljaar al profileerden wij ons als de enige school met de laptop. Dit heeft enkel maar vruchten afgeworpen tijdens het moeilijke coronajaar met afstandsonderwijs. Ondertussen heeft de overheid beslist dat alle leerlingen van het 1ste, 3de, 5de en 7de jaar over een laptop moeten beschikken. Voor correcte info hierover verwijzen we naar onze website www.kolanden.be.

Wij opteren voor heel veel vaklokalen in plaats van klaslokalen. Dit maakt dat er lesgegeven kan worden in een lokaal dat speciaal ingericht werd om aan de noden van het vak te voldoen.

We maken werk van nieuwe multifunctionele en flexibele lokalen waar gedifferentieerd werken gestimuleerd wordt. Leerlingen zullen zich beter, zelfstandiger en rustiger voelen in een flexibel lokaal. Elk jaar zullen enkele lokalen volledig vernieuwd worden.

Bovenbouw Sint-Gertrudis is een school met een toekomstvisie want ...

wij zien de modernisering van het secundair onderwijs als een extra opportuniteit

De modernisering doet in het schooljaar 2021-2022 voor het eerst zijn intrede in onze Bovenbouw.

Ons studieaanbod voor de 2de graad ziet er voortaan uit als volgt:

2de graad, 3de jaar

Domein	Doorstroom	Dubbele Finaliteit	Arbeidsfinaliteit
<i>Economie & Organisatie</i>	Economische Wetenschappen Bedrijfswetenschappen	Bedrijf en Organisatie	Organisatie & Logistiek
<i>Maatschappij & Welzijn</i>	Humane Wetenschappen		
<i>STEM</i>	Natuurwetenschappen		
<i>Taal & Cultuur</i>	Latijn Moderne talen		

2de graad, 4de jaar

Domein	Doorstroom	Dubbele Finaliteit
<i>Economie & Organisatie</i>	Economische Wetenschappen	M&M (Handel)
<i>Maatschappij & Welzijn</i>	Humane Wetenschappen	
<i>STEM</i>	Natuurwetenschappen	
<i>Taal & Cultuur</i>	Latijn	

En voor de 3de graad wordt dit:

Domein	Doorstroom	Dubbele Finaliteit
<i>Economie & Organisatie</i>	Economie – Wiskunde Economie – Moderne Talen	M&M (Handel)
<i>Maatschappij & Welzijn</i>	Humane Wetenschappen	
<i>STEM</i>	Wetenschappen – Wiskunde	
<i>Taal & Cultuur</i>	Latijn - Wiskunde Latijn - Moderne Talen	

Naast de wettelijk vastgelegde modernisering zien wij, als Bovenbouw, nieuwe mogelijkheden voor onze toekomstige leerlingen. Zo hebben we de kans gegrepen om drie nieuwe studierichtingen aan te bieden: Bedrijfswetenschappen (D), Moderne Talen (D) en Organisatie en Logistiek (A). Door deze uitbreiding van ons studieaanbod hopen we nog meer in te spelen op de noden en wensen van onze leerlingen in spe. Vooral een vervolgrichting na de B-stroom in de Middenschool kan zo eindelijk gerealiseerd worden. Met een toekomstgerichte richting als Organisatie en Logistiek kunnen we hieraan tegemoetkomen.

Ook de creatieve en zeer interessante invulling van de complementaire uren in onze studierichtingen zien we als een mogelijkheid. Daar waar andere scholen kiezen voor de klassieke, al jaren bestaande vakken, in een nieuw jasje, komt de Bovenbouw met iets totaal nieuw en innovatief. Zo introduceren we lessen T+, carousel (Filosofie, Sociologie en Psychologie, Ontspanning voor lichaam en geest), Communicatie Frans, Communicatie Engels en Initiatie Duits. Voor de complementaire vorming in elke studierichting verwijzen we naar de informatie per domein.

Je kiest voor de Bovenbouw Sint-Gertrudis want ...

je kan je studieboeken online bestellen

je kan op internaat komen

je kan eten in ons restaurant

je houdt van schoolactiviteiten

je vindt meerdaagse studiereizen de max

Je kiest voor de Bovenbouw Sint-Gertrudis want ...

je kan je studieboeken online bestellen

Je maakt een account aan op www.studieshop.be, je kiest onze school en je richting. Je ziet meteen welke studieboeken gekocht of gehuurd moeten worden. Wacht niet te lang met bestellen zodat je boeken zeker thuis geleverd worden voor het nieuwe schooljaar begint. Let wel dat de boeken pas opgestuurd worden nadat de factuur rechtstreeks aan Studieshop betaald werd.

Je kiest voor de Bovenbouw Sint-Gertrudis want ...

je kan op internaat komen

Onze school beschikt over een internaat met individuele kamers. Er is een jongens- en een meisjesvleugel. Meisjes en jongens uit de lagere school en die op een andere school zitten, zijn ook welkom. Alle internen krijgen studiebegeleiding. De internen nemen hun drie maaltijden en hun vieruurtjes in het schoolrestaurant. Dit alles is inbegrepen in het internaatgeld.

Je kan ook op internaat komen op tijdelijke basis, bijvoorbeeld als je ouders om medische redenen even de zorg voor jou niet kunnen opnemen of als je rustig wilt studeren tijdens de proefwerken, of als je gewoon eens wilt proeven van het internaatleven.

Heb je thuis moeite om geconcentreerd te studeren? Of heb je thuis geen eigen plekje om te studeren? Wil je graag studiebegeleiding krijgen? Ook dan kan je gebruik maken van de faciliteiten van het internaat. Je komt dagelijks naar de naschoolse studie. Afhankelijk van hoe lang je in de studie blijft, zijn een middagmaal en/of vieruurtje en avondmaal inbegrepen.

De opvoeders van het internaat staan ook in voor de ontspanning van de internen. Ze organiseren uitstappen voor de hele groep. Internen kunnen echter ook individueel gaan sporten in Landen. Zo behoren voetbal, dansen, fitness, basket, volleybal, rugby en zwemmen tot de mogelijkheden. Wie het liever rustig aan doet, kan op eigen tempo joggen op de nabijgelegen Finse piste of naar de bibliotheek gaan om een boek uit te lenen.

Voor meer informatie verwijzen we je naar:

- de school op het nummer 011/88 17 55
- het internaat via internaat@kolanden.be
- de internaatbeheerder Godfried Peeters via godfriedpeeters@kolanden.be
- de website van het internaat Kolifant via de website www.kolanden.be en kies voor Internaat

Je kiest voor de Bovenbouw Sint-Gertrudis want ...

je kan eten in ons restaurant

In ons schoolrestaurant kan je dagelijks warm eten in onze warme refter. Een volledige maaltijd bestaat uit een verse soep en een warme schotel. Je kan ook nog een dessert nemen.

Voor een warme maaltijd moet je vooraf reserveren via de website, minstens 1 dag op voorhand. De maaltijden worden verrekend via het KOL-kaartje. Via overschrijving of contante betaling op het secretariaat kunnen je ouders of jij zelf je KOL-kaartje opladen. Maandelijks krijgen je ouders per mail een overzicht met je verbruikte maaltijden en het nog resterende saldo op je KOL-kaart.

Eet je liever niet warm, dan kan je een broodje bestellen.

Je mag natuurlijk ook je eigen meegebrachte lunch opeten in onze koude refter. Doe je boterhammetjes in een brooddoos want dat is beter voor het milieu! Een suikervrij drankje kan je kopen aan de automaat of je drinkt water van het drankfonteinje.

Je kiest voor de Bovenbouw Sint-Gertrudis want ...

je houdt van schoolactiviteiten

Gedurende het hele schooljaar zijn er leerjaren, klassen of individuele leerlingen die deelnemen aan buitenschoolse activiteiten. Dit kan gaan van het bijwonen van een toneel voor Nederlands tot een excursie voor Aardrijkskunde of Godsdienst, van een bedrijfsbezoek voor Economie tot de sportdag, van een bezoek aan het justitiepaleis voor Cultuurwetenschappen tot individuele deelname aan allerlei olympiades (Frans, Wiskunde, Fysica, Biologie, Chemie), ...

Je kan je ook engageren om deel uit te maken van ons schooltoneel dKol-t, om onze kleuren te verdedigen in een scholencompetitie voetbal en volleybal of om de debatwedstrijd van de Rotary te winnen.

Je kiest voor de Bovenbouw Sint-Gertrudis want ...

je vindt meerdaagse studiereizen de max

Onze school vindt ook de unieke ervaring van studiereizen in binnen- en buitenland zeer waardevol.

Zo gaan alle leerlingen van:

- het 4de jaar 3 dagen naar Parijs
- het 5de jaar 2 dagen op herinneringseducatie in de Westhoek
- het 6de jaar 12 dagen naar Italië
- 5 M&M 3 dagen naar de Internationale beurs voor oefenfirma's in België
- 6 M&M 3 dagen naar de Internationale beurs voor oefenfirma's in België
- 6 M&M 7 dagen naar de Internationale beurs voor oefenfirma's in Praag.

Daarnaast organiseert de school ook een vrijblijvende skivakantie voor alle leerlingen tijdens de paasvakantie.

Naar de 3de graad

Proficiat! Je hebt de 2de graad met succes afgerond. Je gaat nu naar de 3de graad van het secundair onderwijs.

De modernisering van het secundair onderwijs heeft tot gevolg dat alle huidig bestaande studierichtingen ondergebracht worden in verschillende studiedomeinen met telkens drie mogelijke finaliteiten.

Het Departement Onderwijs heeft gekozen voor een ordeningskader met daarin acht studiedomeinen, nl. Economie en Organisatie, Horeca, Kunst en Creatie, Land- en Tuinbouw, Maatschappij en welzijn, Sport en voeding, STEM en Taal en Cultuur.

Naargelang de gevolgde studierichting binnen een domein, heeft de leerling drie mogelijke perspectieven nl.

- Doorstroomfinaliteit (D),
- Dubbele finaliteit (D/A)
- Arbeidsgerichte finaliteit (A).

De overheid hanteert hierbij de volgende uitgangspunten:

- In de eerste graad moet de studiekeuze vooral observerend en oriënterend zijn.
- In de tweede graad moet de gekozen studierichting nog voldoende breed zijn waarbij de keuze van het domein bepaald wordt door de interesse van de leerling en de finaliteit door het abstractievermogen van de leerling.
- In de derde graad moet de studiekeuze sterker en fijnmaziger geprofileerd worden naar inhoud en finaliteit.

Elke studierichting heeft in de matrix een unieke plaats gekregen binnen een studiedomein en finaliteit op basis van de globale abstractiegraad en de inhoudelijke klemtonen.

En voor de 3de graad wordt dit:

Domein	Doorstroom	Dubbele Finaliteit
<i>Economie & Organisatie</i>	Economie – Wiskunde Economie – Moderne talen	M&M (Handel)
<i>Maatschappij & Welzijn</i>	Humane Wetenschappen	
<i>STEM</i>	Wetenschappen – Wiskunde	
<i>Taal & Cultuur</i>	Latijn -Wiskunde Latijn-Moderne talen	

Je kiest voor een Doorstroomfinaliteit als ...

- je naast de algemene vakken ook interesse hebt voor wiskunde, Latijn, wetenschappen, economie, humane wetenschappen en de moderne talen
- je eerder theoretisch gericht bent en een goed abstractieniveau hebt
- je goede tot zeer goede resultaten behaalde voor alle vakken in het 2de jaar van de 2de graad
- je energie en tijd wilt steken in je studie en dit zowel thuis als op school
- je goed voorbereid wilt zijn voor een studie in het hoger onderwijs waarbij je een universitair diploma ambieert.

Je kiest voor een Dubbele finaliteit (D/A) als ...

- je interesse hebt voor bedrijfseconomie, vooral vanuit de praktijk naar de theorie gaan, en voor moderne talen
- je naast theoretische kennis ook nog vaardigheden en attitude wilt verwerven
- je energie en tijd wilt steken in je lessen en schooltaken zowel thuis als op school
- je goed voorbereid wilt zijn een professionele bachelor in het hoger onderwijs of voor de arbeidsmarkt.

Sinds het schooljaar 2020-2021 bieden we in elke richting van de doorstroomfinaliteit een richtingspecifiek keuze-uur aan.

Hiermee willen we de leerling de kans geven om nog meer poolversterkend te werken en zich nog meer te profileren. Wel moeten er minimaal 5 leerlingen de keuze maken opdat deze ingericht zal kunnen worden.

De leerling maakt een keuze in het 5de jaar en een nieuwe keuze in het 6de jaar. Dit betekent dat de leerling niet noodzakelijk de volledige graad hetzelfde keuze-uur moeten kiezen. Het is wel de bedoeling dat leerlingen de gekozen verdieping een heel schooljaar volgen. In deze poolversterkende uren zal er vooral modulair en/of projectmatig gewerkt worden.

Op de volgende pagina vind je een overzicht met wat er in de verschillende keuze-uren aan bod zal komen.

Verdiepingsuren 3de graad

Verdieping Economie

Voor 5 en 6 Ec-Ta en Ec-Wis

Vertrekkende vanuit de actualiteit gaan we dieper in op economisch-maatschappelijke problemen. Je leert met een kritische blik naar economische verschijnselen en theorieën kijken. Daarbij gaan we analytisch te werk maar er wordt ook verder gekeken dan de cijfers: de esthetische en maatschappelijke gevolgen van bepaalde ideeën komen ook ruim aan bod. Een breed assortiment aan onderzoeksmethodes helpt je om informatie te verwerven. Hiervoor heb je ook wel eens contacten buiten de school nodig. Je kan ook informatie opzoeken en verwerken in het Engels. Tenslotte is het heel belangrijk dat je je gefundeerde mening duidelijk kan overbrengen naar anderen. Daarom wordt er ook aandacht besteed aan presentatie- en ICT-vaardigheden.

Daarnaast zoomen we in op de basis van de economie: het ondernemerschap. We gaan op bedrijfsbezoek, nodigen ondernemers voor de klas uit, spelen een bedrijfssimulatiespel, enz. Op die manier brengen we de realiteit van het dagelijkse bedrijfsleven in de klas.

Verdieping Frans

Voor 5 Lat-Ta en Ec-Ta

Er wordt dieper ingegaan op de Franse cultuur en literatuur. Er kunnen nog projecten in de loop van het jaar bijkomen maar tot nu toe stellen we reeds het volgende voor:

- Cultuur:

Wat leeft er zoals in Wallonië en in Frankrijk? We bekijken de actualiteit, muziek, cultuur, enz. Welke bezienswaardigheden zijn er in Wallonië en Frankrijk? Ken jij de Franse regio's en hun specialiteiten? In welke landen spreekt men Frans? Project rond taaluitwisseling behoort ook tot de mogelijkheden.

- Literatuur:

Welke zijn de belangrijkste Waalse en Franse auteurs? Welke romans en auteurs hebben iets betekend voor de Franse literatuur? Enz.

Verdieping Engels

Voor 6 La-Ta en Ec-Ta

Het gaat niet om remediëring/herhaling van de leerstof Engels. Het gaat om extra leerstof als voorbereiding op hogere studies, met bijvoorbeeld een link met andere studiedomeinen zoals Wetenschappen, Economie of Humane wetenschappen. Er wordt zo veel mogelijk in groep gewerkt en in projectvorm. Tijdens het schooljaar wordt er gewerkt in verschillende modules. Leerlingen hebben zelf ook inspraak in de keuze van de modules.

Enkele (mogelijke) modules zijn de volgende:

- Module Economy

Meer dan ooit bepaalt de economie het welbevinden van de mensen in onze samenleving. In de wereldwijde economie is de voertaal Engels. Daarom kunnen studenten deze twee aspecten combineren met deze module. Leerlingen leren de bedrijvenwereld kennen en ontwikkelen hun eigen vaardigheden, zoals een 'business call' doen of hun eigen 'sales pitch' maken. Ze leren kritisch discussiëren over economie in hun eigen leven.

- Module Language Research

In deze module wordt de focus gelegd op (interculturele) communicatie en op de evolutie en de plaats van Engels in de wereld.

Aan het einde van deze module wordt er een (beperkt) onderzoek gedaan naar een taalkundig thema. Dit wordt in essayvorm ingediend en mondeling verdedigd.

- Module Science

Studenten leren omgaan met wetenschappelijke teksten en met pseudowetenschap. Er wordt ook gestreefd naar het correct noteren en presenteren (poster) van een wetenschappelijk onderzoek. Ook woordenschatuitbreiding is hierbij aanwezig.

- Module Human Sciences

Leerlingen werken rond de mens en zijn/haar plaats in de wereld. Welke rol speelt onze opvoeding? Hoe kan je brein worden gemanipuleerd? Wat zijn de (culturele) grenzen van communicatie? Aan het einde volgt een presentatie over onszelf en in een andere cultuur en/of een ander tijdperk.

- Module English Literature

In deze module wordt er gewerkt met langere Engelse teksten als voorbereiding op hogere studies. De kans is immer groot dat studenten in het hoger onderwijs vroeg of laat met Engelse teksten of met Engelstalige docenten geconfronteerd worden. Het kan zowel gaan om literatuur als om wetenschappelijke teksten (naargelang de behoefte van de leerlingen). Tekstanalyse en -verwerking staan hierbij centraal. Deze module kan ook sporadisch tussen andere modules worden ingepland.

In dit keuze-uur worden enkele onderwerpen uit het leerplan 6-uur verder verdiept met moeilijkere oefeningen. Ook enkele keuzeonderwerpen uit lineaire algebra, analyse en meetkunde komen aan bod. Verder is er de mogelijkheid om aan de slag te gaan met het oplossen van vragen uit de recente ijkingstoetsen, het toelatingsexamens arts en tandarts en de koninklijke militaire school.

Ambieer je later in het hoger onderwijs een academisch wetenschappelijke opleiding met een zwaar pakket wiskunde (bv. ingenieursopleiding), dan is dit extra uur zeker een aanrader.

Aan de hand van een drietal modules en projecten werpen we een brede blik op de maatschappelijke realiteit. Complexe maatschappelijke problemen worden bekeken vanuit sociale, psychologische, culturele, politieke, historische en/of economische invalshoek. We leren kritisch nadenken en onze mening onderbouwen met logische argumenten.

Enkele concrete voorbeelden van modules die aan bod kunnen komen:

- Social media class

Sociale media lijken alomtegenwoordig in onze actuele samenleving. Maar wat gaat er allemaal schuil onder dat begrip? Hoe moeten we omgaan met sociale media?

- Herinneringseducatie

Vertrekkend vanuit de historische context over de beide wereldoorlogen analyseren we actuele situaties. Welke mechanismen zorgen ervoor dat sommige denkbeelden en patronen opnieuw voorkomen? Op welke manier heeft het verleden invloed op ons heden?

- Superdiversiteit

Onze samenleving evolueerde op korte tijd van 'multicultureel' naar 'superdivers', maar staan we wel zo tolerant als we zelf denken tegenover alles wat anders is?

Er wordt in de keuze van modules rekening gehouden met de interesses van de groep en met de actualiteit. We verwachten een actieve inbreng van onze leerlingen.

- Mens

Hoe werken onze hersenen? Door de technologische vooruitgang komen wetenschappers elke dag meer te weten over de mogelijkheden en beperkingen van het orgaan dat heel ons denken, doen en laten bepaalt.

Aan de hand van neurowetenschappelijke inzichten werpen we eerst een evolutionaire blik op de hersenanatomie om vervolgens stil te staan bij de bouwstenen en de verschillende gebieden van het huidige mensenbrein.

Met onze nieuwe kennis van de hersenwerking gaan we nadien op zoek naar een verklaring voor typisch en vaak risicovol pubergedrag.

Eventueel kunnen ook het homoseksuele brein, het verliefde brein en het verslaafde brein nog onder de loep genomen worden.

- Samenleving

Hoe zit ons land in elkaar? Wat is eigenlijk het verschil tussen al die politieke partijen? Waarom hebben we meer dan een jaar na de verkiezingen nog steeds geen regering? Wat is het verschil tussen het parlement en de regering? Op die vragen – en nog heel wat andere – zullen we een antwoord geven.

Politiek voor beginners dus, voor iedereen die toch wat meer wil weten over hoe het er in onze democratie aan toegaat.

Aan de hand van een aantal filosofische vragen staan we stil bij thema's die anderen (en wijzelf) vanzelfsprekend vinden en durven we gevestigde waarden ter discussie stellen.

Wat maakt iemand tot een goed mens?

Is iedereen gelijk?

Kunnen we samenleven zonder wetten of regels?

Wat is een gelukkig leven?

Valt er over smaak te twisten?

Moet je bang zijn voor de dood?

Wanneer ben je 'normaal' of 'abnormaal'?

Kan je denken zonder taal?

Aan het einde van het jaar heb je op die manier kritisch leren denken en kan je genuanceerd argumenteren over goed en kwaad, de samenleving, natuur, wetenschap ...

Bovendien heb je ondertussen een inleiding tot filosofische antropologie, politieke filosofie, wetenschapsfilosofie en ethiek achter de kiezen.

In het keuze-uur Duits werken we aan de vier vaardigheden: luisteren, lezen, schrijven en spreken. Nieuwe grammatica en woordenschat worden in context aangeleerd. Concreet leer je in het Duits om:

- samen met anderen activiteiten te plannen;
- vakantie-ervaringen te beschrijven;
- Duitse muziek te beluisteren en erover te spreken;
- een inkoopgesprek te voeren;
- te zeggen wat je al dan niet bevalt.

Om ons volledig in de Duitse taal en cultuur onder te dompelen, maken we bovendien een eendaagse uitstap naar Aken of Keulen (indien de coronasituatie het toelaat).

Als er nog ruimte is, maken we ook kennis met de Duitse kortfilm.

STEM staat voor Science Technology Engineering and Mathematics. Hier zullen vooral grotere practica gegeven worden die over meerder weken lopen. Leerlingen kunnen er hun creativiteit in kwijt en scherpen tevens hun basisvaardigheden van wetenschappelijk onderzoek aan. Er wordt modulair gewerkt en soms gebeurt dit in Engels. Soms werkt de leerling individueel en soms in groep, maar steeds zullen ze praktisch werken aangevuld met het aanleren van rapporteringsvaardigheden. Hieronder begrijpt men een powerpoint maken, een verslag schrijven, een poster opstellen, een presentatie of demonstratie geven voor medeleerlingen en/of ouders, ...

De keuzemogelijkheden in de 3de graad van de Doorstroomfinaliteit

Domein Taal & Cultuur

Latijn

Je kiest voor Latijn als...

- je in de 2de graad met succes Latijn volgde
- je het Latijn verder wilt bestuderen zowel op literair als taalkundig vlak
- als je een grote interesse hebt in de Romeinse cultuur.

Latijn - Talen

Je kiest voor Latijn - Talen als ...

- je de klemtoon op de moderne vreemde talen wilt leggen
- je aandacht niet alleen naar het ontwikkelen van communicatieve vaardigheden zoals luisteren, lezen, spreken en schrijven gaat, maar ook naar de reflectie op taal en de kennismaking met anderstalige literatuur
- je ervoor kiest om je algemene vorming te verruimen kies je in het 5de jaar voor het vak Mens & Samenleving en/of in het 6de jaar voor het vak Filosofie.
- je ervoor kiest om de pool talen te verdiepen, dan kies je in het 5de jaar voor verdieping Frans en/of in het 6de jaar voor verdieping Engels.

Wat zijn je opties na het secundair onderwijs?¹

- De verdere studiemogelijkheden zijn zeer uitgebreid. Enkel verder studeren in zuiver wiskundig – wetenschappelijke opleidingen is niet evident. De logische verdere uitwegen voor deze studierichting zijn vooral te situeren in de studierichtingen met een taalkundig karakter, Geschiedenis en menswetenschappelijke richtingen
- Na een Doorstroomfinaliteit zijn in principe alle professionele bachelors haalbaar. Een extra inspanning voor sommige vakken, meestal technische vakken of praktijk kan nodig zijn. Voorbeelden zijn: Bedrijfsmanagement, Communicatiemanagement, Logopedie en Audiologie, Leerkracht Lager en Secundair Onderwijs, ...
- Ook een academische bachelor en masteropleiding behoren tot de mogelijkheden. Voorbeelden zijn: Toegepaste Taalkunde, Taal- en Letterkunde, Criminologie, Rechten, Politieke en Sociale Wetenschappen, Geschiedenis, Communicatiewetenschappen, Psychologie, ...
- Uiteraard spelen je inzet, je competenties en je studiehouding een grote rol.

¹ www.onderwijskiezer.be en op basis van de studiekeuzes die leerlingen in Vlaanderen in de voorbije jaren maakten

Latijn - Wiskunde

Je kiest voor Latijn - Wiskunde als ...

- je heel goed bent in wiskunde of je er extra voor wilt inzetten
- je zeer goed abstract kan denken
- je inzichtelijk sterk bent
- je zeer goed voorbereid aan een universiteitsstudie wilt beginnen
- je ervoor kiest om de pool wiskunde te versterken, kies je voor verdieping Wiskunde zodat je onder meer voorbereid wordt op ingangsproeven en ijkingsstoetsen
- je ervoor kiest om je algemene vorming te verruimen kan je in het 5de jaar kiezen voor het vak Mens & Samenleving en/of in het 6de jaar voor het vak Filosofie.

Wat zijn je opties na het secundair onderwijs?²

- De verdere studiemogelijkheden zijn zeer uitgebreid.
- Na een Doorstroomfinaliteit zijn in principe alle professionele bachelors haalbaar. Een extra inspanning voor sommige vakken, meestal technische vakken of praktijk kan nodig zijn. Voorbeelden zijn: Verpleegkunde, Leerkracht Lager en Secundair Onderwijs, ...
- Ook een academische bachelor en masteropleiding behoren tot de mogelijkheden. Voorbeelden zijn: Ingenieurswetenschappen, Rechten, Industriële Wetenschappen, Geneeskunde, Farmaceutische Wetenschappen, Biomedische Wetenschappen, Bio-Ingenieurswetenschappen, ...
- Uiteraard spelen je inzet, je competenties en je studiehouding een grote rol.

---

² www.onderwijskiezer.be en op basis van de studiekeuzes die leerlingen in Vlaanderen in de voorbije jaren maakten

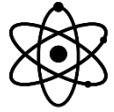
Lessentabel Latijn 3de graad

Vakken	5 ^{de} jaar		6 ^{de} jaar	
	Latijn -Talen	Latijn – Wisk.	Latijn - Talen	Latijn - Wisk.
Latijn	4	4	4	4
Wiskunde	3	6	3	6
Nederlands	4	4	4	4
Frans	4	3	4	3
Engels	3	2	3	2
Duits	3	1	3	1
Godsdienst	2	2	2	2
Geschiedenis	2	2	2	2
Esthetica	1	1	1	1
Lichamelijke opvoeding	2	2	2	2
Aardrijkskunde	1	1	1	1
Biologie	-	1	-	1
Chemie	-	1	-	1
Fysica	-	1	-	1
Natuurwetenschappen	2	-	2	-
Mens & Samenleving/ Verdieping Frans	1	-	-	-
Filosofie/ Verdieping Engels	-	-	1	-
Mens & Samenleving / Verdieping Wiskunde	-	1	-	-
Filosofie / Verdieping Wiskunde	-	-	-	1
Totaal aantal uren	32	32	32	32

De keuzemogelijkheden in de 3de graad van de Doorstroomfinaliteit

Domein STEM

Wetenschappen - Wiskunde

Je kiest voor Wetenschappen – Wiskunde als ...

- je in de 2de graad heel graag wiskunde en wetenschapsvakken deed
- je al een uitstekende basis wiskunde hebt uit de 2de graad
- je in een extra uur, STEM in praktijk wil omzetten
- je goed abstract kan denken
- je inzichtelijk sterk bent
- je van een uitdagende studie houdt
- je met je keuze-uur de pool wiskunde wilt versterken zodat je ondermeer voorbereid wordt op ingangspoeven en ijkingsstoetsen, kies je voor verdieping wiskunde
- je met je keuze-uur de pool Wetenschappen wilt versterken, kies je voor een uur STEM (Science, Technology, Engineering and Mathematics).

Wat zijn je opties na het secundair onderwijs?³

- De verdere uitwegen in het hoger onderwijs zijn zeer ruim. Eigenlijk zijn er geen beperkingen.
- Na een Doorstroomrichting zijn in principe alle professionele bachelors haalbaar. Extra inspanning voor sommige vakken kan, afhankelijk van de vooropleiding en gemaakte keuze, nodig zijn. Het betreft dan meestal technische vakken of praktijk. Voorbeelden zijn: Chemie, Biomedische Laboratoriumtechnologie, Gezondheidszorg, Logopedie, Orthopedagogie, ...
- Alle academische bachelors en dus masteropleidingen zijn mogelijk. Voorbeelden zijn: Industriële Wetenschappen, Biomedische Wetenschappen, Bio-Ingenieur, Burgerlijk Ingenieur, Geneeskunde, Dierengeneeskunde, Farmaceutische Wetenschappen, ...
- Uiteraard spelen je inzet, je competenties en studiehouding een grote rol!

³ www.onderwijskiezer.be en op basis van de studiekeuzes die leerlingen in Vlaanderen in de voorbije jaren maakten

Lessentabel Wetenschappen – Wiskunde 3de graad

Vakken	5 ^{de} jaar	6 ^{de} jaar
Wiskunde	6	6
Biologie	3	2
Chemie	2	3
Fysica	3	2
Aardrijkskunde	1	2
Nederlands	4	4
Frans	3	3
Engels	2	2
Godsdienst	2	2
Geschiedenis	2	2
Esthetica	1	1
Lichamelijke opvoeding	2	2
Verdieping Wiskunde / STEM	1	1
Totaal aantal uren	32	32

De keuzemogelijkheden in de 3de graad van de Doorstroomfinaliteit en van de Dubbele finaliteit

Domein Economie & Organisatie

Economie

Je kiest voor Economie als...

- je in de 2de graad al Economische Wetenschappen volgde
- je meer wilt weten over ondernemen, werken in een bedrijf, welvaart, economische groei, globalisering, geldzaken, ...
- je wilt meepraten over economisch-maatschappelijke problemen
- je de actualiteit graag volgt en kritisch wilt leren analyseren.

Economie - Talen

Je kiest voor Economie - Talen als ...

- je de klemtoon op de moderne vreemde talen wilt leggen
- je aandacht niet alleen naar het ontwikkelen van communicatieve vaardigheden zoals luisteren, lezen, spreken en schrijven gaat, maar ook naar de reflectie op taal en de kennismaking met anderstalige literatuur
- je inzicht wilt verwerven in het economisch gebeuren
- je vanuit een economisch standpunt maatschappelijke verschijnselen wilt leren beschrijven en verklaren
- je ervoor kiest om de pool economie nog te versterken, kies je voor verdieping economie
- je ervoor kiest om de pool talen te verdiepen, dan kies je in het 5de jaar voor verdieping Frans en/of in het 6^e jaar voor verdieping Engels.

Wat zijn je opties na het secundair onderwijs?⁴

- De verdere doorstroommogelijkheden zijn zeer uitgebreid. Enkel verder studeren in zuiver wiskundig – wetenschappelijke opleidingen is niet evident. De logische verdere uitwegen voor deze studierichting zijn vooral te situeren in de studierichtingen met een taalkundig karakter, Geschiedenis, menswetenschappelijke richtingen, ...
- Na een Doorstroomfinaliteit zijn in principe alle professionele bachelors haalbaar. Een extra inspanning voor sommige vakken, meestal technische vakken of praktijk kan nodig zijn. Voorbeelden zijn: Bedrijfsmanagement, Leerkracht Lager en Secundair Onderwijs, Office Management, Verpleegkunde,...
- Ook een academische bachelor en masteropleiding behoren tot de mogelijkheden. Voorbeelden zijn: Handelswetenschappen, Communicatiewetenschappen, Toegepaste Taalkunde, Taal- en Letterkunde, Rechten, Geschiedenis, ...
- Uiteraard spelen je inzet, je competenties en je studiehouding een grote rol.

---

⁴ www.onderwijskiezer.be en op basis van de studiekeuzes die leerlingen in Vlaanderen in de voorbije jaren maakten

Economie - Wiskunde

Je kiest voor Economie – Wiskunde als ...

- je heel goed bent in wiskunde of je er extra voor wilt inzetten
- je goed abstract kan denken
- je inzichtelijk sterk bent
- je inzicht wilt verwerven in het economisch gebeuren
- je vanuit een economisch standpunt maatschappelijke verschijnselen wilt leren beschrijven en verklaren
- je met je keuze-uur de pool wiskunde wilt versterken zodat je ondermeer voorbereid wordt op ingangsproeven en ijkingsproeven, kies je voor verdieping wiskunde
- je ervoor kiest om de pool economie te versterken, dan kies je voor verdieping economie.

Wat zijn je opties na het secundair onderwijs?⁵

- De verdere studiemogelijkheden zijn zeer uitgebreid met weinig of geen beperkingen
- Na een Doorstroomfinaliteit zijn in principe alle professionele bachelors haalbaar. Een extra inspanning voor sommige vakken, meestal technische vakken of praktijk kan nodig zijn. Voorbeelden zijn: Bedrijfsmanagement, Leerkracht Lager en Secundair Onderwijs, Toegepaste Informatica, ...
- Men kiest meestal voor een academische bachelor en masteropleiding. Voorbeelden zijn: Handelswetenschappen, Handelsingenieur, Industriële Wetenschappen, Rechten, Psychologie, Toegepaste Economische Wetenschappen, Ingenieurswetenschappen, Medische en Paramedische Wetenschappen, ...
- Uiteraard spelen je inzet, je competenties en je studiehouding een grote rol.

---

⁵ www.ondrwijskiezer.be en op basis van de studiekeuzes die leerlingen in Vlaanderen in de voorbije jaren maakten

Lessentabel Economie 3de graad

Vakken	5 ^{de} jaar		6 ^{de} jaar	
	Ec - Talen	Ec - Wiskunde	Ec - Talen	Ec - Wiskunde
Economie	4	4	4	4
Wiskunde	3	6	3	6
Nederlands	4	4	4	4
Frans	4	3	4	3
Engels	3	2	3	2
Duits	3	1	3	1
Godsdienst	2	2	2	2
Geschiedenis	2	2	2	2
Esthetica	1	1	1	1
Lichamelijke opvoeding	2	2	2	2
Aardrijkskunde	1	1	1	1
Biologie	-	1	-	1
Chemie	-	1	-	1
Fysica	-	1	-	1
Natuurwetenschappen	2	-	2	-
Verdieping Economie / Verdieping Frans	1	-	-	-
Verdieping Economie / Verdieping Engels	-	-	1	-
Verdieping Economie / Verdieping Wiskunde	-	1		1
Totaal aantal uren	32	32	32	32

Domein Economie & Organisatie

Marketing & Management (Handel)

Je kiest voor Marketing & Management (Handel) als ...

- je ervan droomt om ooit je eigen bedrijf te runnen
- je graag een meer praktische richting doet
- je interesse hebt in een stevige bedrijfsgerichte vorming met een commercieel, administratief en bedrijfseconomisch gedeelte waarin ICT volledig geïntegreerd is
- je belangstelling hebt voor alle aspecten van de economie zoals micro- en macro-economie, recht, marketing, ...
- je wilt meepraten over economisch-maatschappelijke problemen
- je ook vlot wilt leren communiceren in de verschillende moderne talen
- je graag in praktijk je ondernemingsvaardigheden en competenties verder wil ontwikkelen
- je attitudes wilt verwerven die in je latere beroepsleven van essentieel belang zijn
- je twee jaar lang in team jezelf en de anderen kan motiveren om je eigen oefenfirma draaiende te houden
- je met die oefenfirma indruk wilt maken op beurzen in binnen- en buitenland

Wat zijn je opties na het secundair onderwijs?⁶

- Na deze Dubbele finaliteit kies je om verder te studeren of om te gaan werken.
- Afhankelijk van je capaciteiten en interesse is een doorstroming naar een professionele bachelor zeker mogelijk. Voorbeelden zijn: Bedrijfsmanagement, Communicatiewetenschappen, Leerkracht Kleuter, Lager en Secundair Onderwijs, Office Management, Sociaal Werk, Toegepaste Informatica, Vastgoed, Verpleegkunde, ...
- Voor de meest gemotiveerde leerlingen behoort een academische bachelor en masteropleiding ook tot de mogelijkheden. Voorbeelden zijn: Handelswetenschappen, Rechten, Interieurarchitectuur, ...
- Uiteraard spelen je inzet, je competenties en je studiehouding een grote rol.

---

⁶ www.onderwijskiezer.be en op basis van de studiekeuzes die leerlingen in Vlaanderen in de voorbije jaren maakten

Lessentabel Marketing & Management 3de graad

Vakken	5 ^{de} jaar	6 ^{de} jaar
Bedrijfseconomie	10	10
Wiskunde	3	3
Nederlands	3	3
Frans	4	4
Engels	3	3
Duits	2	2
Godsdienst	2	2
Geschiedenis	1	1
Lichamelijke opvoeding	2	2
Aardrijkskunde	1	1
Natuurwetenschappen	1	1
Totaal aantal uren	32	32

De keuzemogelijkheden in de 3de graad van de Doorstroomfinaliteit

Domein Maatschappij & Welzijn

Humane Wetenschappen

Je kiest voor Humane Wetenschappen als...

- je een grote interesse hebt in mens en maatschappij
- je meer wilt weten over hoe een individu en een samenleving functioneren
- je je eigen mening en ervaringen wilt toetsen aan inzichten uit de psychologie, de sociologie en de antropologie
- je cultuurfenomenen als politiek, kunst, media, recht, filosofie en economie wilt bestuderen
- je kritisch wilt leren reflecteren over verschillende cultuurverschijnselen
- je zelf sterk sociaal-cultureel georiënteerd bent
- je ervoor kiest om de pool Humane Wetenschappen te versterken, dan kies je voor verdieping Humane Wetenschappen
- je ervoor kiest om je kennis van de Duitse taal verder te onderhouden, dan kies je voor een extra uur Duits.

Wat zijn je opties na het secundair onderwijs?⁷

- De verdere doorstroommogelijkheden zijn ruim. Enkel verder studeren in zuiver wiskundig – wetenschappelijke opleidingen is niet evident. De logische verdere uitwegen voor deze studierichting zijn vooral te situeren in de studierichtingen met een sociaal karakter.
- Na een Doorstroomfinaliteit zijn in principe alle professionele bachelors haalbaar. Een extra inspanning voor sommige vakken, meestal technische vakken of praktijk kan nodig zijn. Voorbeelden zijn: Bedrijfsmanagement, Leerkracht Kleuter, Lager en Secundair Onderwijs, Communicatiemanagement, Ergotherapie, Sociaal Werk, Orthopedagogie, Toegepaste Psychologie, Verpleegkunde, ...
- Ook een academische bachelor en masteropleiding behoren tot de mogelijkheden. Voorbeelden zijn: Communicatiewetenschappen, Criminologische Wetenschappen, Psychologie, Pedagogische Wetenschappen, Rechten, Geschiedenis, ...
- Uiteraard spelen ook hier je inzet, je competenties en je studiehouding een grote rol.

---

⁷ www.onderwijskiezer.be en op basis van de studiekeuzes die leerlingen in Vlaanderen in de voorbije jaren maakten

Lessentabel Humane Wetenschappen 3de graad

Vakken	5 ^{de} jaar	6 ^{de} jaar
Cultuurwetenschappen	4	4
Gedragswetenschappen	4	4
Actualiteit & Mediawijsheid	1	1
Wiskunde	3	3
Nederlands	4	4
Frans	3	3
Engels	2	2
Godsdienst	2	2
Geschiedenis	2	2
Esthetica	1	1
Lichamelijke opvoeding	2	2
Aardrijkskunde	1	1
Natuurwetenschappen	2	2
Verdieping Humane Wetenschappen / Duits	1	-
Verdieping Humane Wetenschappen	-	1
Totaal aantal uren	32	32

Domein	Taal & Cultuur				STEM		Economie & Organisatie						Maatschappij & Welzijn	
Studierichting	Latijn 5e jaar		Latijn 6e jaar		Wet - Wisk 5e jaar	Wet - Wisk 6e jaar	Economie 5e jaar		Economie 6e jaar		Marketing & Management 5e jaar	Marketing & Management 6e jaar	Humane Wetenschappen 5e jaar	Humane Wetenschappen 6e jaar
	Lat - Talen	Lat - Wisk	Lat - Talen	Lat - Wisk	Wet - Wisk	Wet - Wisk	Econ - Talen	Econ - Wisk	Econ - Talen	Econ - Wisk	M&M	M&M	Humane Wetenschappen	Humane Wetenschappen
Wiskunde	3	6	3	6	6	6	3	6	3	6	3	3	3	3
Latijn	4	4	4	4										
Economie							4	4	4	4				
Bedrijfseconomie											10	10		
Gedragswetenschappen													4	4
Cultuurwetenschappen													4	4
Aardrijkskunde	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1
Biologie		1		1	3	2		1		1				
Chemie		1		1	2	3		1		1				
Fysica		1		1	3	2		1		1				
Natuurwetenschappen	2		2				2		2		1	1	2	2
Nederlands	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	3	3	4	4
Frans	4	3	4	3	3	3	4	3	4	3	4	4	3	3
Engels	3	2	3	2	2	2	3	2	3	2	3	3	2	2
Duits	3	1	3	1			3	1	3	1	2	2		
Godsdienst	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Geschiedenis	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	2	2
Esthetica	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1			1	1
Actualiteit & Mediawijsheid													1	1
Lichamelijke Opvoeding	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Mens & Samenleving / Verdieping Frans	1													
Mens & Samenleving / Verdieping Wiskunde		1												
Filosofie / Verdieping Engels			1											
Filosofie / Verdieping Wiskunde				1										
Verdieping Wiskunde / STEM					1	1								
Verdieping Economie / Verdieping Frans							1							
Verdieping Economie / Verdieping Wiskunde								1						
Verdieping Economie / Verdieping Engels									1					
Verdieping Economie / Verdieping Wiskunde										1				
Verdieping Humane Wetenschappen / Duits													1	
Verdieping Humane Wetenschappen														1
Totaal aantal uren	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32

